

Javornické

4. číslo
4/2016

listy

1

Zveme vás

Spolek Javor srdečně zve na

VÁNOČNÍ KONCERT

který se uskuteční
v neděli 11. prosince od 17 hodin
v hospodě U Rufferů

V 1. části zahrájí a zazpívají:
Agáta Dusilová, Veronika Plodková, Tereza Čapková,
Veronika Šklíbová, Aneta Čížinská, Filip Ešpandr, Tereza Štěpánková,
Vojtěch Štěpánek, David Keller, Olda Žbánek, Děti MŠ Javornice aj.

V 2. části zahrájí javorničtí ochotníci pohádku:
Jak pekaři nepekla pec
Vstupné dobrovolné!

Milí občané Javornice,

Do rukou se vám dostává letošní poslední číslo Javornických listů, v období, které je pro mnohé z nás jedno z nejhezčích v roce, neboť přichází čas adventní, doba vánoční. Dovolte nám malé zamyšlení nad rokem, kdy jsme pro vás připravovaly Javornické listy. Na počátku bylo velké nadšení a velké očekávání, co nám to přinese. Opravdu jsme netušily, jak moc nás to bude bavit a jak moc práce se za tím skrývá. Nejen práce naše, ale práce všech, které jsme požádaly o napsání příspěvku. Proto první poděkování patří těm, kteří v tomto roce věnovali svůj čas a přispěli pár řádky do Javornických listů. Dále nám dovolte poděkovat panu starostovi a všem zastupitelům obce Javornice, kteří nám dali důvěru a vydávání Javornických listů podporují. A závěrem poděkování vám, obyvatelům Javornice, za přízeň, kterou nám

projevujete, rády bychom, aby Javornické listy byly opravdu „vašimi“ novinami, na které se těšíte.

Přání k Vánocům a k novému roku obvykle skýtá hodně zdraví, lásky, štěstí, spokojenosti. K těmto všeříkajícím slovům si dovoluujeme připojit i další... „dobré žití, dobré mezilidské vztahy a dostatek pokory k životu“.

Na viděnou v příštím roce 2017!!!

Spolek Javor

Představujeme vám

Josef Serbousek

**Dlouholetý starosta obce Javornice,
myslivec, ochotník, včelař, cyklista...**

Věk: 72

Znamení: Ryby

2

Sedíme s Joskou Serbouskem v jeho chaloupce u rybníka. V kamnech plápolá oheň a my jsme moc rády, že si můžeme popovídat o tom, co bylo a co je.

Josefe, jaké bylo tvoje dětství v Javornici?

„Vyrůstal jsem na Blatinách, bylo nás 5 dětí v rodině, dříve tam bylo 10 domů, tedy hodně dětí, do školy jsme chodili všichni pěšky, cestou jsme užili kupu legrace. Rodiče se dříve nebáli pustit děti na silnici, taky nejezdilo tolik aut. Na Blatinách bylo vždycky hezky, hodně tam svítí slunce. Rodiče chovali krávy, prasata, koně, hospodařili, na to rád vzpomínám. S tatínkem jsme například rozváželi povozem po Javornici chleba, chleba se dříve dával na povozu na slámu, to se mi vybavuje. Také si pamatuji, že doma jsme měli telefon, který používali všichni obyvatelé Blatin, a to bylo v roce 1962. Když jsem vycházel základní školu, tak v srpnu tatínek podepsal přihlášku do družstva a já jsem potom nastoupil na Střední zemědělskou školu v Kostelci nad Orlicí. Po škole jsem nastoupil do JZD Javornice. Dříve ženy hodně chodily do práce pěšky, v létě brzy ráno do práce, v poledne uvařit oběd, potom zpátky do práce až do večera. Všechno se dělalo ručně, práce na poli, techniky bylo velmi málo. V zimě pak nebylo tolik práce, to jsme hráli hodně divadlo. V r. 1977 se sloučila Dlouhá Ves a Javornice a já tam začal pracovat jako krmi-

vář. Potom jsem z Dlouhé Vsi odešel do Doudleb nad Orlicí. V roce 1980 jsem nastoupil na obec, prozatímne pouze na 1 rok, a potom mi to zůstalo až do roku 2010 (celkem jsme byli 4 předsedové, kteří se stali v 90. letech starosty).“

Jaké zvyky, tradice byly typické pro Javornici?

„Pouť a posvícení, to jsou asi typické oslavy pro každou vesnici. Pouť se váže v Javornici ke kostelu, tedy ke svatému Jiří, slaví se na jaře. Posvícení potom na Václava. Pamatuji se na dřevěný kolotoč, který stával na parkovišti a my jako kluci jsme měli tu výsadu několikrát ho pomoci tlačit, potom jsme měli pár jízd zadarmo. Rodiny se hodně navštěvovaly, vycházelo to i z toho, že v Javornici jsou domy poměrně daleko od sebe a byla to příležitost se vidět.“

Prozradíš nám, proč se říká 13. javornická?

„Dříve se chodilo 12 let do školy, to je asi známo. Traduje se, že pan hrabě z rychnovského zámku si nechal dotáhnout obelisk, kámen z hor a chtěl ho umístit na rychnovský zámek. Táhnul se na saních z hor, ale v Javornici sníl do druhého dne roztál. Nějaký javornický sedlák jim poradil, ať podkládají pod sáně slámu, a tak se do Rychnova dostanou. Proto se říká 13. javornická...škola života.“

Ty a ochotnické divadlo, to je velké téma...

„Poprvé jsem hrál ochotnické divadlo, když jsem chodil do 8. třídy, ‚O zlatém klíči a živé vodě‘, tak nějak se to jmenovalo, psal se rok 1957, hrál jsem v tom krtka, do dneška se mi vybavuje i ta maska krtka a kousek písničky, tu vám zazpívám. Jako rekvizitu jsem měl lorňon (brýle na tyčce), to si pamatuji. Představení jsme hráli u Rufferů, pod jevištěm byly kdysi chlívky, v tomhle prostoru jsme měli šatnu. Odehráli

jsme divadlo, lorňon mi půjčila jedna paní učitelka z Rychnova, která se po něm začala shánět. Vybavilo se mi, že jsem ho zapomněl v té šatně, v květináči. To jsem byl šťastnej, že jsem ho vrátil paní učitelce v pořádku. Taky si pamatuji na hru se zpěvy ‚Na tý louce zelený‘, kterou režíroval pan Gregor, nebo třeba hru ‚Kulatý svět, Úsměvy a akordy‘. Taky jsem hrál ochotnické divadlo v Rychnově nad Kněžnou, v Maryše jsem hrál Vávru, režíroval to tenkrát Mirek Zounar, který bohužel zanedlouho po premiéře zemřel. Teď hraji také v obnoveném spolku javornických ochotníků.“

Spoustu let ses věnoval myslivosti, máš nějaký zajímavý zážitek?

„Tenkrát se lovila divoká prasata a dvě prasata se tenkrát podařilo zastřelit ve Včelném. Dříve byly saně, tzv. polovky, chlapi naložili prasata na saně a jeli ze Včelného do Javornice. A jak sjížděli z kopce dolů, tak v potoce už začala rozmrzat voda, s tím moc nepočítali. A ty saně se zabořily do potoka a páni myslivci zůstali v potoce ‚sedět‘. Když je potom vytáhli, tak následovala léčba. První z myslivců rychle vlezl pod peřinu, aby se vypotil, zatímco druhý vypil láhev dobrého alkoholického moku a pak vlezl pod peřinu. Hádejte, který byl do druhého dne fit.“

Potom mám i takovou historku, jak jsem lovil kňoura, což je velké prase. Jednou jsem šel brzy ráno na lov. Sedíme na posedu a najednou vidíme, jak ze stráně jde veliké prase, kňour. Došlo dolů k potoku a začalo se rochnit v bahně u potoka a rochnilo se krásně, vydávalo nádherné zvuky. A já seděl a zíral. Ale v kališti, když je prase, tak se nesmí střílet. Než jsem se ale vzpamatoval, tak najednou vyskočilo na břeh a utíkalo pryč. To jsem viděl jen zadek a do zadku se prostě nestřílí.“

Jak trávíš volný čas v současné době?

„Myslivost, včelaření, domácí sýry. A začátek mého včelaření, k tomu mám jednu historku, i když si moc nepamatuji, od kdy včelařím. ‚Každý starosta má včely‘, to jednou přišel na obec jeden můj kamarád a řekl mi tuto větu s tím, že je potřeba se o šestery včelstva postarat, protože jejich majitel zemřel. Potom jsme se rozhodli, že do toho půjdeme. V září jsme pro něj jeli, hrozně jsem se toho bál, proto jsem se na to důkladně připravil, zimní oblečení, kalhoty, zimní bundu, rukavice, kuklu. Jenže jsme je stěhovali v září, sluníčko svítilo, bylo hrozně teplo. Vypadal jsem jako Golem a pot mi stékal všude. A sotva jsem dovezl poslední z kopce dolů, vlítly mi dvě pod kuklu a žihadla jsem dostal rovnou do ucha. Zlostí jsem strhnul kuklu, že se na tohle tedy vykašlu. A kamarád, se kterým jsem včely stěhoval, mimochodem byl oblečený jen v takovém lehkém sáčku, mi povídá: ‚Kuklu, si musíš zastrčit dovnitř, pod bundu, anebo musíš nosit lehké sáčko jako já, ale nechtěl jsem tě poučovat‘.“

Jaké je tvé nejoblíbenější místo v Javornici, potažmo v Orlických horách?

Mám rád Jahodovou horu. Je tam krásný pohled na Orlické hory i na Jeseníky. A celé Orlické hory.

Josko, na závěr našeho krásného povídání, můžeme tě poprosit, co bys popřál lidem do nového roku 2017?

Hodně zdraví všem, potom přeji, aby se měli mezi sebou rádi, aby ctili sousedské vztahy a aby se moc nehádali.

Moc děkujeme za tvůj čas a přejeme vše dobré v životě!
JJ a VP

Naše děti

Zprávy z mateřské školky

Nejlepší pěstitele brambor v Javornici...
jsme my, třída Motýlků z mateřské školy.

4

Jak na to – ve čtvrtek jsme nasázeli brambory do našeho pískoviště a v pátek dopoledne jsme již sklízeli. Tak probíhala bramboriáda na naší školní zahradě a byla to docela legrace. Nejen sbírání brambor, tvoření nejdelší žížaly, nejpichlavějšího ježečka, házení brambor do kbelíku, ale i vození na kolečku a koulení po skluzavce jen aby nespadla na zem.

Samozřejmě, že jsme nezapomněli z bohaté úrody i vařit – výborné bramborové placky s povidly a křupavé bramborové lupínky bez oleje – MŇAM...TO BYLA DOBROTA.

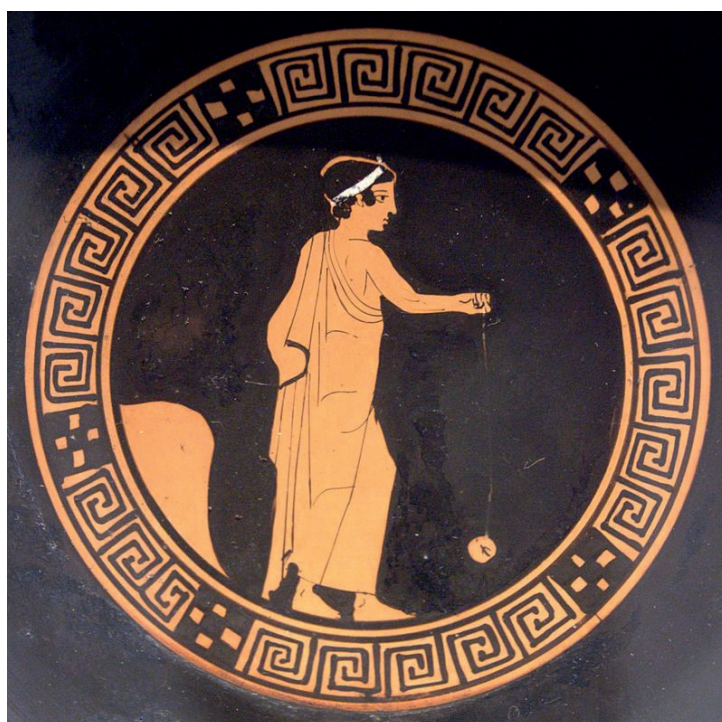
Zprávy ze základní školy

Během prvních měsíců nového školního roku se událo mnoho zajímavých událostí. V září nás navštívili „Pernštejní“, jedná se o umělecké seskupení, které žákům zajímavou formou přibližuje období gotiky. Díky názorným scénkám i soubojům jsme se opravdu dostali do doby Karla IV. a připomněli si tak důležité informace z tohoto období.

Od začátku října začala platit naše **nabídka různých zájmových kroužků** – Turistické putování, YOYO kroužek, Matematický kroužek pro 9. ročník, Výtvarný kroužek, Kroužek keramiky, Kroužek výpočetní techniky a Myslivecký kroužek.

YOYO kroužek je u nás teď velmi oblíbeným kroužkem, navštěvuje ho 23 žáků z prvního i druhého stupně. Schází se každý pátek po obědě, vedou ho žáci z druhého stupně (Martin Plodek, Martin Dusil a David Hendrych). Kluci se yoyování opravdu věnují, jezdí na tábory, pořádané Českou yoyo asociací (CYA), kde se učí yoyovat od mistrů ČR a Evropy v yoyování. Občas se také účastní i yoyo contestů (soutěží).

Něco z historie – Nejstarší dochované jojo je přes 4 000 let starý terakotový pozůstatek. Další doložitelné zmínky pochází z Řecka – na kresbě na nádobě z období kolem roku 500 př. n. l. je zobrazen mladík hrající si s jojem. Další zmínka je až z 16. století – domorodci na Filipínách prý zabíjeli z korun stromů kořist na zemi spouštěním kamenů na laně a pokud se netrefili, kámen se jim vrátil zpátky. Tento popis sice jojo připomíná, nicméně není doložené, že šlo skutečně o tento princip. Na předrevolučním obraze z roku 1789 je s jojem v ruce zobrazen čtyřletý Ludvík XVII. a před bitvou u Waterloo si hraním s jojem krátili čas už i obyčejní francouzští vojáci. Další vlna zájmu o tuto hračku přišla ve 20. století z USA, kde dostalo název yo-yo (což má filipínsky znamenat „pojd'-pojd'“).

Jako škola se účastníme projektu **Hodina pohybu navíc**, ten se snaží o navýšení pohybových aktivit. Projekt je realizován pro 1. a 2. ročník, vede ho pan učitel Plašil. Hodina probíhá v čase školní družiny, během ní žáci aktivně sportují a průběžně se seznamují se základy šesti sportů (basketbal, volejbal, ragby, bruslení, házená a fotbal).

Dne 18. listopadu proběhl ve škole **Šachový den s panem Jiřím Danielem z šachové školy Region Panda**. Během dne se uskutečnily různé turnaje, účastnilo se jich 25 žáků z prvního a druhého stupně. Z prvního stupně se na stupních vítězů umístili Martin Dostál, Míša Dušánek a Verča Plodková, mezi nejlepšími z druhého stupně byli Matěj Ešpandr, Martin Dusil, Martin Plodek. Právě tyto žáci pak měli možnost se 25. listopadu zúčastnit šachového turnaje v Rychnově nad Kněžnou, kde mezi sebou soutěžily vybrané školy. V Rychnově se družstvo 1. stupně umístilo na 3. místě a družstvo 2. stupně na 5. místě.

V rámci **tvůřivého dne** 18. listopadu si paní učitelky prvního stupně připravily pro svou třídu dílny, ve kterých žáci vyráběli různé krásné výtvarné předměty. Pro druhý stupeň byly připraveny čtyři dílny, ve kterých se žáci během dopoledne vystřídali, jednalo se o dílnu cukrářskou s pečením cukroví, výtvarnou, počítačovou a čtenářskou. Během poslední hodiny žáci představili své vytvořené materiály, na kterých v průběhu celého dne pracovali.

Dne 26. listopadu 2016 se konal již **tradiční vánoční jarmark**, při kterém se návštěvníci příjemně naladili na blížící se Vánoce. Ve škole bylo umístěno mnoho stánků, své výrobky zde vystavovali žáci z mateřské a základní školy, ale také dospělí. Během jarmarku probíhaly tvořivé dílny, také se konalo kulturní vystoupení, během něhož vystoupily různé skupinky: pěvecké, taneční i skupina z YOYO kroužku. Všichni, kteří jarmark navštívili, si tedy snad domů odnesli kousek vánoční atmosféry. Děkujeme všem za účast, velké poděkování patří rodičům za pomoc a za jejich výrobky, žákům děkujeme za pomoc při přípravách. Věříme, že příští rok tuto úžasnou předvánoční akci opět zopakujeme.

Všichni společně

Sbor Dobrovolných Hasičů JAVORNICE OBEC

Vážení a milí spoluobčané obce Javornice!

Dovolte mi v následujících řádcích přiblížit vám činnost dobrovolných hasičů ve druhém z javornických sborů (respektive spolků – dle novely Občanského zákoníku), a to Javornice-obec.

Historie našeho sboru sahá až do minulého století, přesněji do roku 1885, kdy z důvodu potřeby chránit obyvatelstvo před živelnými pohromami byl na základě vyhlášky místního obecního úřadu náš sbor založen. Z počátku bylo všechno potřebné vybavení nakupováno z vlastních prostředků samotných členů, kterých se tehdy do sboru přihlásilo 43. První požár likvidovali ještě v témže roce, a to v č. p. 8. Počáteční těžká situace se postupně zlepšovala a sbor se stal významným obecním činitelem nejen na poli požární prevence, ale i na poli kulturním.

Poslání, se kterým byl sbor v Javornici založen, tedy chránit obyvatelstvo obce před živelnými pohromami, zůstává i dnes hlavní náplní přípravy jeho členů. A nejde jen o to umět správně používat hadice, proudnice a další vybavení nutné k likvidaci požárů, ale i o poznání práce s jiným vybavením, potřebným ke zvládnutí dalších úkolů, plynoucích právě z poslání sboru. Zvládnutí dovedností je pravidelně prověřováno jak na hasičských soutěžích okrsku, které je vždy zpestřeno snahou

o co nejlepší umístění před naším konkurenčním sborem z Betléma (což se také ve většině případů daří, čímž naplňujeme heslo našeho sboru – „Není důležité vyhrát, ale porazit Betlémáky“:)), tak i při sportovních hrách. Několik našich členů je navíc zařazeno v Jednotce sboru dobrovolných hasičů obce.

V současnosti u sboru evidujeme 74 členů všech věkových kategorií – od těch nejstarších a zasloužilých až po čerstvě patnáctileté dorostence. To, že se k nám hlásí takto mladí zájemci o hasičské dění, je určitě příslibem bezproblémového fungování sboru v příštích letech.

A protože lid hasičský je nejen pracovitý, ale i společenský, není se jistě čemu divit, že zajišťujeme, či spoluorganizujeme řadu společenských akcí v obci, nebo se jich alespoň účastníme – namátkou jmenujme vždy zdařilé plesy našeho spolku, dětské Šibřinky, Dětský den, Mikulášskou nadílku, společenské akce pro členy a jejich rodinné příslušníky a další. Jednou za rok také uspořádáme sběr železného šrotu. Na měsíční bázi se schází výbor spolku, v každý lichý měsíc je pak i členská schůze. A takto bych mohl ve výčtu našich aktivit pokračovat dále, až bychom zaplnili celé vydání Javornických listů...

Závěrem mi dovolte popřát vám všem klidné prožití Vánoc, veselého silvestra a do dalšího roku 2017 hodně zdraví, štěstí a úspěchů!

Michal Moravec

Sbor Dobrovolných Hasičů JAVORNICE BETLÉM

SDH Javornice Betlém přeje všem občanům Javornice bohatého ježíška a krásné svátky strávené s těmi nejbližšími. Do nového roku 2017 hlavně hodně zdraví, štěstí a radosti.

Rádi bychom vás také pozvali na **tradiční hasičský ples**, který se koná 28. ledna 2017 od 20:00 hod. v Sokolovně, k tanci bude hrát již tradičně skupina Labyrint, ceny vstupenek zůstávají stejné v předprodeji 35 Kč a na místě před plesem za 75 Kč. Opět se můžete těšit i na bohatou tombolu.

Martin Hůlka (velitel SDH Javornice Betlém)

Spolek Javor

Ohlédnutí za letošním jarmarkem v Javornici...

8

Zatímco dva předchozí ročníky jarmarku počasí přálo, tak letošní ročník nám propršel. Byla to pro nás nová zkušenost, ale i přes nepřízeň počasí si tato akce své návštěvníky našla. Opět za rok budeme s pokorou k přírodě sledovat předpověď počasí a věříme, že bude krásně a všichni si to užijeme. Rády bychom poděkovaly všem, kteří letos přišli a podpořili vystupující, prodejce i nás, pořadatele.

Oprava křížku v Javornici

Během podzimu se podařilo dokončit opravu naší první „drobné sakrální památky“, křížku, který stojí v prudkém svah u silnice, na konci Javornice směrem k Jaroslavi. Křížek byl poničený, vrchní část byla poškozena a oddělena,

10

ležela dlouhou dobu za podstavcem. Oprava spočívala v tom, že se vyrobily chybějící části kříže. Musel se také vyrovnat v terénu původní podstavec a odstranit kořen, který pod ním podrůstal. Proto nám dovoluňte vyjádřit velké poděkování panu Aleši Čapkovi, který zajistil ukotvení podstavce, kameníkovi panu Marcelovi Sršňovi ze Záměle a všem, kteří se aktivně zapojili do opravy této drobné sakrální památ-

ky. Její rekonstrukce byla financována z peněz vybraných na letošním Staročeském jarmarku v Památníku M. a V. Sedláčkových. Všem, kteří zaplatili dobrovolné vstupné, velmi děkujeme.

Pokud máte někde ve svém okolí Boží Muka, křížek či podobnou drobnou sakrální památku, která by si zasloužila opravit, napište nám, do rekonstrukce se rádi zapojíme.

TJ Sokol Javornice

PF 2017

Fotbalové soustředění 2016 Rokytnice v OH

Veselé Vánoce a šťastný nový rok 2017 Vám přejí javorničtí fotbalisté

Tip na výlet

Něco málo o lyžování

Zimní čas nadešel, a pokud nám příroda dopřeje dostatek sněhu, jistě mnozí z vás vyrazí lyžovat.

Patříte-li mezi příznivce lyžování, nebo běžkování, vězte, že tyto zimní aktivity jsou takřka tak staré jako lidstvo samo. Vždyť náznaky těchto zimních radovánek lze nalézt na malbách starých až 4500 let!

Dnešní pojetí lyžování má počátky v 19. století. V českých zemích je spojeno se jménem Josef Rössler Ořovský, který v r. 1887 v Praze založil první lyžařský kroužek. Dalším, kdo se velkou měrou zasloužil o rozšíření lyžování v Česku, je hrabě Jan Harrach, který dovezl „ski“ (jak se lyžím běžně říkávalo) pro své dělníky. Podle lyží od hraběte Harracha začali čeští řemeslníci (především bednáři a truhláři) vyrábět další páry těchto oblíbených „dřívek“.

Velmi pěkně o lyžích hovoří Ottův slovník naučný z r. 1900: „Lyže (lyžin, ski, schneeschuhe) – dřevěné desky, 2-3 metry dlouhé, 12-20 cm široké. Na lyžích chodí a klouzá se po sněhu tak, že se nohy střídavě pohybují vpřed nadzdvihující se z povrchu sněhového, přičemž dbáti jest toho, aby lyže klouzaly rovnoběžně, co nejtěsněji vedle sebe. Na zmrzlé pláni ledové lze téměř železničnímu osobnímu vlaku na lyžích stačiti.

Na srázu lze na lyžích snadno hluboko bez úrazu skočiti. Na pomoc brává se k lyžím dlouhá tyč, již běžec, lyžník, se odstrkuje, při sjezdu z hor let svůj mírní a rovnováhu udržuje, obyčejně tím, že na tyč sedá obkročmo jako děti na prut svého dřevěného poníka. Tyč bývá opatřena železným hákem, jímž lyžník při stoupání na hory stromů se zachycuje a přitahuje.“ Od doby, kdy byl tento slovník napsán, prošly lyže pochopitelně značnými úpravami a Jan Otto by se možná divil, na čem a jak lidé vlastně lyžují.

A kam vyrazit lyžovat v Orlických horách? Dá se říct, že celé naše hory jsou různými sjezdovkami doslova prošpikovány. Řada z nich nabízí spoustu doprovodných programů jak pro děti, tak dospělé a zdaleka se neomezují pouze na sjezdy. Mezi největší ski-centra patří Deštné v Orlických horách, které nabízí sjezdovky různých obtížností. Dalším místem, kde si zalýžujete, jsou například Říčky, jejichž malebná zákoutí si lyžaři oblíbili již v r. 1936.

Dalšími místy, kam se vyplatí vzít lyže, jsou: Zdobnice, Olešnice, Bartošovice, Rokytnice, Orlické Záhoří nebo Sedloňov. Ať už se rozhodnete pro jakoukoliv sjezdovku, nebo běžkařskou trať, máte zaručený bezvadný zážitek v malebném prostředí.

A pokud lyžařským radovánkám zcela neholdujete, nezoufejte. V Deštném můžete navštívit Muzeum zimních sportů a řemesel, ve kterém je k vidění spousta zajímavostí nejen z historie. V Říčkách je zase k vidění kuriozita ve formě menhirů, které vznikly na místě mnohem starších vztyčených kamenů, o nichž jsou záznamy v německých kronikách.

A pokud vás nelákají ani procházky přírodou, potěší vás třeba posezení v jedné z kaváren či restaurací, či pohled na jedinečnou „architekturu“, kterou Orlické hory skýtají.

Takže neváhejte a hurá „na hory“! VŠ

Zdroj: www.mojeorlickehory.cz, Wikipedie

Vaše příspěvky

Recepty z Kačenčiny kuchyně

12

Vánoce v nás vždy vyvolávaly magické pocity, byly symbolem klidu, štěstí a pohody. K Podorlickým symbolům Vánoc patřily jesličky, koledy a pranostiky, lidové zvyky, pověry a věštění o lásce, úrodě a svatbě. Byly to i lidové zpěvy, úprava štědrovečerního stolu, množství jednoduchých pokrmů a církevních povinností. Jedním z nejvýznamnějších symbolů je vánoční stromeček a pod ním jesličky.

Vánoční svátky se v běžném životě slaví tři dny: Štědrý den, Boží hod vánoční a svátek svatého Štěpána.

Štědrovečerní stůl se zdobil z přírodních materiálů vytvořenými svícny. Známa jsou ozdobená vonící jablka, později pomeranče. Do jablka se napíchal koření – hřebíček. Na vrch jablka se zabodla svíčka. Jablko muselo stát rovně. Celý stůl byl obepnut řetězem symbolizujícím soudržnost rodiny. Někde řetěz nahradil provaz, což byl symbol proti vniknutí zloděje do stavení. Pod štědrovečerní talíře se kladly mince a rybí šupiny, aby nechyběly peníze. Někde se vkládala šupina ze štědrovečerní ryby do peněženky, to aby v ní byla spousta peněz.

Ke štědrovečernímu stolu patří také jmelí. Lidé věřili, že ztělesňuje živého ducha a dodnes věří, že pokud bude jmelí mužem zavěšeno za ranního kuropění o Štědrém dnu nad štědrovečerní stůl, bude mít celá rodina mnoho štěstí a požehnání. Také se tradovalo, že jmelí splní jedno přání tomu, kdo přání zašeptá do plamene první svíčky, která se zapálí na štědrovečerním stromečku. Jmelí všeobecně přináší do domovů štěstí, zvláště pokud je darované. Slované pojmenovali jmelí „metlou duchů“. Odedávna se totiž jmelí používalo jako léčebný prostředek, často využívaný a doporučovaný bábou kořenářkou proti mdlobám a závratím. Moje babička ta by řekla: „Copak jmelí, ale štědrovka, tak ta by rozhodně neměla chybět“.

Vánočka neboli štědrovka je tradiční vánoční pečivo z kynutého těsta, kterým se lidé v našem kraji obdarovávali. Vánočka byla také součástí obdarování obecních zaměstnanců, a to jak ve městech, tak i na venkově. Vánočky se pletly z devíti dílů; základ tvoří pletenec ze čtyř válečků těsta, na nich je pletenec ze tří a nakonec pletenec ze dvou válečků těsta. Do vánoček se zapékaly rozinky, mandle, ale i mince; kdo ji našel ve svém kousku, tomu měla přinést štěstí. Pro hospodyni vlastní příprava vánočky nebyla vůbec jednoduchá: jednak nesměla při zadělávání těsta mluvit, a dokonce při kynutí měla vyskakovat (to aby vánočka dobře nakynula). Také musela běžet do sadu otřít si ruce od vánočkového těsta o strom, čímž se prý postarala o hojnost ovoce. První kousek vánočky dostal vždy hospodář.

5 kg polohrubé mouky
 1/4 kg droždí
 1 kg cukru
 1 kg tuku
 5 dkg soli
 10 vajec
 1 a 3/4 litru mléka
 3 vanilkové prášky
 1/4 kg rozinek

Zaděláme tuhé těsto, z něhož po vykynutí uděláme vánočku. Potřeme rozšlehaným vajíčkem a upečeme.

Máte nějaký zajímavý a osvědčený recept, typický pro náš kraj? Pošlete nám ho, rádi ho zveřejníme!

VP

Obecní úřad informuje

Zeptali jsme se na Obecním úřadu v Javornici...(tentokrát našich zastupitelů)

1. Jak hodnotíte uplynulý rok 2016, jaký byl pro vás?
2. Přání do roku 2017 pro obyvatele Javornice?

14

Ing. Martin Hůlka

1. „Rok 2016 byl dobrým rokem. Většina věcí se podařila, radost a spokojenost převážila nad starostmi a věcmi, které se nepodařily.“

2. „Popřál bych jim, aby byli hlavně zdraví, šťastní, aby radosti převažovaly nad starostmi. Abychom se k sobě chovali hezky, s úctou, respektem, byli ochotni si vzájemně pomoci, tak jak to k vesnici odjakživa patří a dělá jí to tak hezčím místem k životu oproti životu ve městě.“

Kamil Široký

1. „Pokud mám hodnotit rok 2016, musím jej hodnotit kladně. Dobrým zdravím provázal celou rodinu, a to považuji za nejcennější. Měl jsem tedy možnost věnovat se, jak já říkám, aktivnímu sportovnímu odpočinku. Ač náročné a mnohdy vyčerpávající zaměstnání mi o to více připomnělo, jak příjemný je návrat k rodině. Mladší ze dvou synů Marek nastoupil dráhu vzdělávání a prozatím dělá radost. Starší Filip nám s manželkou Veronikou zajišťoval takřka pravidelnou víkendovou radost při zápasech krajského přeboru starších přípravek, obklopen partou talentovaných fotbalových nadějí Rychnovského Spartaku, vedeného obětavými trenéry. Podzim, respektive měsíc listopad, mě přivedl na začátek další životní kapitoly – čtyřicátníka. Závěrem bych rád poděkoval všem kolegům zastupitelům za vytváření příjemného klimatu při řešení záležitostí naší obce.“

2. „Občanům obce Javornice přeji do nadcházejícího roku 2017 především zdraví, možnost vyhradit si čas na své záliby a koníčky, spoustu zážitků a příjemně stráveného času ve společnosti svých blízkých a přátel. Redakci Javornických listů přeji pestrou paletu témat, námětů a rostoucí počet spokojených čtenářů.“

Aleš Čapka

1. „Děkuji za optání, ale jo bylo to celkem dobré. No, kdyby to bylo ještě o něco lepší, tak už se to snad nedá ani vydržet.“

2. „Přání do roku 2017 pro obyvatele Javornice? Obyvatelům Javornice, jejich rodinám, přátelům a známým přeji vše nejlepší, hodně zdraví, štěstí a spokojenosti nejen do roku 2017.“

Roman Petřík

1. „Rok 2016 hodnotím kladně. Pro mě až moc rychle utekl.“

2. „Hlavně zdraví, štěstí a spokojenost.“

Eva Moravcová

1. „Z pohledu zastupitele hodnotím rok 2016 jako zdařilý. Myslím, že se uskutečnila řada plánovaných akcí, které posunuly spokojenost občanů o krok dále, ale k tomu se zřejmě bude vyjadřovat pan starosta. Byly to věci plánované, ale i nenadále vyvstálé z požadavků občanů přednesených na veřejných obecních za-

stupitelstvech. Nerada to říkám, mluvím sama za sebe, ale neodpustím si malou kritiku. Jako občan předkládám obci jakýkoli požadavek a předpokládám, že bude splněn. Ale postavme si otázku obráceně. Co jsem schopen a ochoten za veškeré poskytované služby udělat já pro obec? Opravdu mi přijde až úsměvné, když se na pracovním obecním zastupitelstvu řeší telefonát, že brigádník OÚ složil posypový materiál na nevhodném místě. Shodou okolností jsem následující den jela kolem zmíněného místa. Kdybych v autě měla lopatku, přeházela bych ten štěrk na správné místo, aby to nemusel dělat pan starosta. Myslím, že bych to zvládla za pár minut. Pro jednoho chlapa (a že jich v přímém okolí je několik) by to znamenalo jen krátké protažení svalů. CO DODAT? Pokud mám hodnotit rok 2016 sama pro sebe, zažila jsem již lepší roky."

2. „Do roku 2017 přeji všem hlavně ZDRAVÍ! Od toho se odvíjí všechno – spokojenost, dobrá nálada, vstřícnost a ochota udělat cokoli nejen pro sebe, ale pro kohokoliv jiného.“

Josef Moravec

1. „Z pohledu obce byl letošní rok dobrý. Po-dařilo se zrealizovat naplánované úkoly. Jsou naplánovány další. Bohužel chodí málo občanů na jednání zastupitelstva, ale i na kulturní akce. Nepotkáváme se tam hlavně s lidmi, kteří v obci působí ve školství, kultuře, spolcích nebo podnikají. Pak slyšíme, jak se na různých místech probírají různé nepravdy o konání v obci. Jinak jsem spokojený.“

2. „Hlavně všem pevné zdraví, trochu toho štěstí a pak budeme moci obec zkrášlovat a pomáhat jí tím, že účastí na zastupitelstvech budou moci občané vyjádřit své nápady a návrhy na její bezproblémový chod.“

Martin Paštika Dis.

1. „Letos bylo pro mě nejkrásnější sledovat první krůčky našeho syna Tadeáše, včetně prvních náznaků slovíček. Jeho nejoblíbenější slovíčka nejsou máma ani táta, ale ham, a proto už teď víme, co bude jeho nejoblíbenější činnost.“

2. „Můžeme mít tisíce přání, tužeb a snů, ale jen štěstí, zdraví, láska a přátelství dává smysl našim dnům. Přeji vám všem úspěšný rok 2017!“

Bc. Jana Kráčmerová

1. „V roce 2016 došlo k další úpravě prostoru ZŠ a MŠ Javornice, veřejného osvětlení a modernizaci autobusové zastávky u školy, což je ze strany spoluobčanů hodnoceno velice kladně. Zastupitelstvo obce se v následujícím roce bude soustředit na rekonstrukci sběrného dvora, nadále upravovat veřejná prostranství a zpříjemňovat život v naší podhorské vesnici.“

2. „Do roku 2017 bych vám všem chtěla popřát hlavně hodně zdraví, pohody a vzájemného porozumění.“

JJ

Vážení spoluobčané,

právě pročítáte již čtvrté číslo Javornických listů, periodika, které začalo vycházet právě v letošním roce. Jsem velice rád, že Spolek Javor přišel s touto myšlenkou a že Vám přináší informace o dění v naší obci, o zajímavých lidech, které můžete dnes a denně potkávat a třeba o místech, které jsou nedaleko od nás, a ještě jste je nenavštívili. Rok, který pomalu začínáme bilancovat, a který každému z nás přinesl něco nového do našich životů, utekl jako voda a před námi je rok další. Proto mi dovoluňte, Vážení spoluobčané, Vám i do toho nového roku, roku 2017 popřát hodně štěstí, zdraví a životního optimismu.

16

V úctě

Vlastimil Zachoval, starosta obce

Javornické listy, čtvrtletník: vydává Spolek Javor, Javornice 381, 517 11, IČ: 02963183

Javornice, číslo 4, r. 2016, Evidenční číslo u MK ČR E 22462

Na tomto čísle se podíleli: Jitka Jirsová, Věra Pacáková a Vojtěch Štěpánek

Děkujeme za příspěvky: J. Serbouskovi, M. Příbylové, M. Křivohlávkové, M. Moravcovi, M. Hůlkovi, J. Kráčmerovi, J. Jirsovi za fotky z jarmarku a zastupitelům obce Javornice.

Příští číslo vyjde: březen 2017

Uvítáme vaše náměty, fotografie, příspěvky, poděkování, informace k rodinnému výročí, narozeninám apod.

Kontaktní údaje: Spolek Javor, Javornice 381, 517 11, email: noviny.javor@seznam.cz, www.spolekjavor.cz

Děkujeme obci Javornice za podporu, především za to, že finančně zajišťuje tisk Javornických listů!!!